



Vydává Obecní úřad Malá Štáhle jako nepravidelný informátor. Příspěvky obecní úřad Malá Štáhle, Malá Štáhle 27,795 01 Rýmařov.
Připravuje Jana Bulová. Foto Jana a Petr Horňáčkovi



Milí čtenáři,

ne nadarmo se říká, že čas plyne jako voda. Léto ožívá jen v našich vzpomínkách, ubývá slunečných dnů a brzy se stmívá. Ani jsme se nenadáli a Vánoce jsou za dveřmi.

Na mnohé z nás působí první zaznění předvánočních rolíček jako výstřel startéra při překážkovém běhu. Vrháme se do nakupování, uklizení a předvánočního běsnění. .

Asi se shodneme na tom, že tudy naše vánoční cesta nepovede. Shonu a spěchu si přeci každý z nás užije přes rok dost. O Vánocích máme výbornou šanci prokázat našim dětem, že na ně máme čas. Sedněme si ke stolu a naslouchejme, kdo nám co chce říci – můžeme při tom louskat ořechy, poslouchat koledy, zapálit si vonnou purpuru a zahřát se dobrým punčem. Povídejme si a užívejme si přítomnosti těch, které máme nejraději – našich blízkých. Zkrátka nechme vstoupit do svých obydlí „ducha Vánoc“.

Protože Vánoce, jako vždy, nás omámí kouzlem nejkrásnějších dnů v roce, kouzlem rozzářených dětských očí, atmosférou lásky, porozumění a klidu. Nastává adventní čas, domem se linou tóny koled a voní cukroví. Proč ještě stále většina z nás peče domácí vánoční cukroví, když v obchodech nabízejí kolekce všech možných i nemožných druhů pečiva připravených profesionálními pekaři? Odpověď zná jen ten, kdo zažil tu nádhernou a neopakovatelnou vůni vanilky, skořice a oříšků, která zaplní před Vánocemi každý kout našeho domova.

Maminky, babičky i tatínci – vzhůru s dětmi na perníčky. Máte nejvyšší čas.

Chcete-li péct perníčky podle Jany Bulové, v dnešním čísle Vám nabízejí recept

Co Vás zajímá

Vodné 2009

Podle sdělení správce místního vodovodu, budou ceny dodávané vody v roce 2009 zvýšeny na 28,62 Kč za metr kubický (včetně DPH). Nové ceny budou uplatněny po prvním odpočtu měřidel, následujícím po 1. lednu 2009, popřípadě bude postupováno podle uzavřené smlouvy mezi dodavatelem a odběratelem.

Sdělení MV ČR:

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) umožňuje od 1. 1. 2009 využít pro zaměstnání osob v hmotné nouzi nový institut „**veřejná služba**“. Veřejná služba doplňuje vedle veřejně prospěšných prací, krátkodobého zaměstnání a dobrovolnické služby, možnosti zachování pracovních dovedností u osob dlouhodobě setrvávajících ve stavu hmotné nouze. Na základě písemné smlouvy, uzavřené mezi obcí a osobou v hmotné nouzi, lze zabezpečovat pomoc v záležitostech, které jsou konány ve prospěch obce a jejích občanů. Jde zejména o zlepšování životního prostředí v obci, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, pomoc v oblasti kulturního rozvoje a sociální péče.

Obec zváží možnosti, které pro organizování veřejné služby má k dispozici. Pokud se obec rozhodne veřejnou službu organizovat, pak jí zákon ukládá povinnost uzavřít s osobou v hmotné nouzi smlouvu o výkonu veřejné služby

Bližší informace k veřejné službě lze získat na obecním úřadě nebo na internetových stránkách obce www.rymafovsko.cz.

Veřejná schůze

Zastupitelstvo obce svolává veřejnou schůzi na **pátek 12. prosince 2008** v 17 hodin do restaurace Bauer

Program:

1. Rozpočet na rok 2009
2. Místní poplatky v roce 2009
3. Stavba Multifunkční dům
4. Různé:
 - plán kulturních akcí 2009
 - třídění odpadů

K účasti zveme všechny občany obce a vlastníky chalup a chat v Malé Štáhli

Z jednání obecního zastupitelstva

ZO konané dne 3.10.2008:

- Zastupitelstvo obce schvaluje výběrové řízení na vnitřní stavební práce (zednické práce, ústřední vytápění, zdravotnicka, vzduchotechnika, elektroinstalace) včetně přípojky kanalizace na Multifunkční dům.

ZO konané dne 3.11.2008...

- Zastupitelstvo obce schvaluje Smlouvu o dílo se stavební firmou Karel Záhora, Dolní Moravice na vnitřní stavební práce včetně přípojky kanalizace - „Multifunkční dům v obci Malá Štáhle
- Zastupitelstvo obce schvaluje rozpočtovou změnu č.2/2008.
- Zastupitelstvo obce schvaluje příspěvek pro Sdružení obcí Rýmařovska na rok 2009- ve výši 26 233,-Kč (zahrnuje příspěvky na SOR, MAS, Euroregion Praděd).
- Zastupitelstvo obce schvaluje prohlášení domu č.p. 26 (budoucí Multifunkční dům v obci), hřbitova a kaple za objekty kulturního dědictví obce Malá Štáhle.
- Zastupitelstvo obce schvaluje prodej pozemku p.č. 344/8 o výměře 520 m² panu Vladimírovi Studenému za cenu 20Kč/m².

Dovolujeme si Vás všechny srdečně pozvat na již třetí

„Setkání u vánočního stromu“.

Přijďte pozdravit své přátelé a známé, ochutnat vánoční cukroví, napít se trochu svařáku a poslechnout si koledy nebo jen tak postát spolu s ostatními.

Setkání se uskuteční 24. prosince u maloštáhelského vánočního stromu zhruba ve 20.hod.

Vezměte sebou své děti a na ochutnávku něco málo vánočního cukroví.

Společenská kronika

„Člověk je v podstatě bytost s těmi ostatními nespokojená“ /Čapek/
Kdo že to v tomto čase slaví své významné životní jubileum?

| | |
|-------------------|----------------|
| Studená Jarmila | 84. narozeniny |
| Gajdoš Pavel | 82. narozeniny |
| Mahdalíková Marie | 91. narozeniny |
| Vítová Jaroslava | 35. narozeniny |
| Neshoda Radek | 25. narozeniny |



Zázrak

Předvánoční úvaha Jany Bulové

Zázrak, slovo, které vzbuzuje v každém z nás jinou představu. Zázraky nepatří jen do pohádek, patří také do reálného života, záleží pouze na tom, co sami jako zázrak vnímáme. Měla to štěstí a se" zázrakem" jsem se setkala.

Držím v ruce novorozeného chlapečka své kamarádky a právě on je tím zmiňovaným zázrakem. Proč právě ON ?

S jeho maminkou nás pojí vzpomínky na dětství, dospívání, první lásky i nelásky. Vždy jsme k sobě měly velmi blízko a o to víc mě mrzelo, že kamarádka měla velký problém.

Po pětiletém vztahu plného lásky, ze kterého se ovšem ne a ne narodit miminko, si od lékařů vyléčila krutou diagnózu – početí dítěte přirozenou cestou není možné.

Šok, zklamání, hormonální léčba a následné, bohužel neúspěšné, pokusy o otěhotnění, takový byl sled dalších událostí v jejím životě..

Vztah v této velmi těžké zkoušce neobstál a ona se najednou ocitla sama.

Stála na prahu třicítky, finančně zajištěná, v zaměstnání úspěšná, s vlastním bytem, ale také s pocitem, že její život bude ochuzen, že nikdy neuslyší pro ženu to nejkrásnější slovíčko“maminko“.

Byla ochotná a odhodlaná bojovat, pokoušet se o umělá oplodnění, investovat čas, energii i nemalé finanční prostředky, bohužel v naší zemi mohou podstoupit umělé oplodnění jen páry žijící v manželském svazku, nikoli jednotlivci.

Pokusila se zkoušet štěstí a najít partnera, který by byl ochoten všechna ta martyria s ní podstoupit, věřte ovšem, takový muž se nehledá lehce. Myslím, že se pomaličku začala smiřovat se svým trpkým osudem. A to ještě netušila, co vše si pro ni život chystá.

Jednoho letního dne ji velmi zasáhla zpráva o smrti její dlouhodobě nemocné maminky. Říká se, že pokud víme o závažné nemoci svého blízkého dokážeme se na jeho odchod lépe připravit a také jej snáze snášíme. Nevěřte tomu, jsou to jen planá slova snažící se nás uchvácholit. Na smrt bližního svého nemůže být nikdo nikdy připraven. Také ona měla být po mnoha rozhovorech s ošetřujícími lékaři její maminky připravena na nejhorší, nebyla a zkolabovala.

Houkající sanitka ji odvezla do nemocnice, kde ji po několika kontrolních vyšetřeních čekal šok. Pan doktor ji držel za ruku a sdělil jí: „Jste těhotná, proto ten kolaps“.

„Nesmysl, museli jste se splést, já nemůžu mít děti“ opakovala stále dokola. Lékaři se ovšem nemýlili. Ležela na nemocniční posteli a v hlavě se jí mísil obrovský smutek a neskutečná radost, nepopsatelný pocit. Plakala, ale nevěděla, zda jsou to slzy smutku či štěstí. Vzpomínala, jak před pár týdny náhodně strávila noc s mužem. Jen velmi matně si vybavovala jeho jméno i tvář. Teprve později ji začalo pomalu docházet, jak velký zlom v jejím životě nastal.

Jako první šla ke svému ženskému lékaři a ten s úsměvem konstatoval jedině. Stal se zázrak a buďte za něj osudu dostatečně vděčná. A opravdu vděčná byla, je a věřím, že nikdy nepřestane být.

Před pár týdnů přivedla na svět svého syna, splnil se jí sen o něčem, v co si už vůbec netroufala věřit. Když mi Honzika podávala, abych se s ním jako správná teta také mohla potěšit, oči jí doslova zářily. Co na tom, že Honzík má v rodném listě prázdnou kolonku otce a že jeho maminka je v mých očích takovou „malinkou kudlankou“. Miminko jí samozřejmě z celého srdce přeji a vždy budu ochotna ji podat pomocnou ruku, ale jako správné „štouře“ mi nebyla už od počátku zcela lhostejná úloha otce v tomto příběhu, který tak krásně píše sám život.

Na kamarádku jsem tlačila, aby onoho osudového muže kontaktovala a to sladké tajemství, že bude otcem mu sdělila. Bez jeho „pomoci“ by se bezesporu zázrak nekonal a já se nemohla ubránit pocitu, že má právo vědět o tom, jaký směr nabrala jeho náhodná „bokovka“.

Pro mou osobu, ctící lásku, věrnost a žijící v předstávě, že sex může jít jedině ruku v ruce s láskou a citem, to byl řekněme nestandardní požadavek. Přesto jsem ji „ukecala“, ovšem radost jsem z toho později neměla. Pán byl šťastně ženatý a prý se jen „zapomenu“ ,tečka.

Tak mě napadá, jak vy šťastně ženatí to jen děláte, že se „zapomínáte“, opravdu prazvláštní projev štěstí tohle „zapomínání se“. Nicméně otec o existenci svého syna ví a jak se s touto skutečností v budoucnu popere záleží už jen na něm. Maminka se bude všemi silami snažit dát Honzíkovi lásku za dva. Nebude s tím myslím mít sebemenší problém. Zrovna včera mi volala a oznámila, že se jí pokazila televize, ale do opravy ji dávat nebude. Sledování pitvořičího se miminka v postýlce vydá prý za všechny telenovely a nekonečné seriály. Je to tak, televizní zázrak nemůže tomu skutečnému konkurovat.

Také by jste chtěli mít to štěstí setkat se se zázrakem?!

Zázrak je, když se dovedeme rozdělit o nashromážděné - když vnímáme celek i detail
Zázrak je, když místo části dáme celek, když se radujeme z maličkostí
Zázrak je, když ostny chrání, ale nepíchají, , když se nenecháme unést vztekem
Zázrak je, když se máme s kým pomazlit a také , když jsme v srdci dětmi
Zázrak je, když silní dovedou chránit slabé. Zázrak je dar víry.
Zázrak je, když se nebojíme být sami sebou, svoje zásady necítíme jako okovy.
Zázrak je, když oceníme samotu a necítíme se osamělí, jsme tu pro své blízké.
Zázrak je, když krásu vidíme i v tom, co zdánlivě krásné není....
Zázrak je, když dovedeme vnímat, že nic není jen černé a bílé.....
Zázrak je, když nám hřeje srdce i když je kolem mráz.....
Zázrak je, když držíme v rukou štěstí tak, že ho nepomačkáme...
Zázrak je, když víme, že krása je v jednoduchosti.....
Zázrak je, když víme, že s laskavostí se dojde často nejdále.....
Zázrak je, když dovedeme vnímat kouzlo okamžiku.....

Vánoční období.

Domnívám se , že právě toto nastalé - nádherné, až magické, adventní období je tím nejlepším časem pro splnění mého dávného slibu.

Tato myšlenka mě napadla snad po vzoru textu jedné, dnes již téměř zlidovělé, písně Janka Ledeckého „Sliby se maj plnit o Vánocích“

A o jaký slib, že to jde?

Uzavřela jsem kdysi smlouvu s někým tak nekonkrétním a přitom mě tak blízkým. Možná to někteří z vás také znáte.

V mezních situacích svého života – v očekávání, v radosti i v bolesti upínáte své myšlenky k někomu, kdo vyslyší a v lepším případě i vyplní vaše prosby.

Já jsem s tímto svým „přítelem“ ve spojení již nějaký ten pátek. Jemu adresuji všechna svá tajná přání a v myšlenkách mu sděluji i své nejosobnější touhy. Nemá ani jméno, ani podobu, má jen mou velkou důvěru. Důvěru v to, že nade mnou vždy drží ochranou ruku a dává mým krokům ten správný směr. Něco mezi nebem a zemí.

V mém případě má toto jistou provázanost s mým tatínkem, který zemřel a já , coby malá holčička, zůstala ochuzena o jeho lásku a péči. Mou utkvělou představou je, že jeho duši není můj osud lhostejný a právě proto je mi nápomocna.

Nepopírám, že víra má v životě každého z nás velký význam. Záleží na každém z nás jakou podobu své víře dáme. Věřte ovšem, že s tímto vaším ochráncem, přítelem, chcete-li andělem strážným, bude váš život snazší i krásnější.

Zavázala jsem se, v nevyslovené a nepsané smlouvě, mezi mnou a „ním“, že pokud mě život obdaří zdravými dětmi, jako důkaz mého vděku, se já pokusím podílet se na štěstí jiného dítěte. Konkrétně.

Ze svého platu budu přispívat na sirotka žijícího v samotě a chudobě tisíce kilometrů daleko od mých zdravých, spokojených, čistých a najedených dětí. Nějaký pátek již pracuji a právě nedávno jsem ve svých vzpomínkách oprášila svůj slib. „On“ svou část slibu splnil a nyní jsem se svým plněním na řadě já.

Prostřednictvím internetu jsem se na několik hodin dostala mezi děti, které opravdu pomoc potřebují. Jsou dětmi a právě proto, že jsou dětmi by si měly hrát a prožívat lépe řečeno, užívat si své dětství. Ne všechny děti ovšem dostaly od života právo na tento luxus. Nejedno z nich nemělo šanci poznat rodičovskou lásku, žijí v tak ubohých poměrech, až se člověk stydí za své pohodlí.

Velmi mě zaujal projekt adopce na dálku – sponzorování dětí z rozvojových zemí. Jde o pomoc dětem, které se nacházejí v podmínkách úplné chudoby. Cílem je zprostředkovat jim především přístup ke vzdělání. Peníze se neposílají rodině dítěte, ale přímo škole a hradí se z nich školné,

učební pomůcky a povinná školní uniforma. „Adoptivní“ rodina je pak pravidelně informována o tom, jak si dítě ve škole vede, mohou si vyměňovat fotografie, dopisovat si.

Nejvíce mě zaujaly děti z Keni, kde jsou podmínky pro život opravdu nelehké. Částka, potřebná pro výpomoc dítěti z Keni, je 7200,- Kč ročně.

Pro jednu občanku Malé Štáhle, pracující jen na částečný úvazek, dosti velké sousto. Ale napadlo mě, co když na to nebudu sama?!

Dovolila jsem si vás, všechny dobré lidi, pro které není cizím slovem solidarita a ochota pomoci, požádat o spoluúčast v plnění svého slibu.

Takže vážení a milí, pokud vás má myšlenka pomoci jednomu z mnoha potřebných dětí oslovila, kontaktujte mě prosím. Budu čekat na vaše ohlasy. Pokud se žádné odezvy nedočkám, budu sama přispívat na konto českého výboru pro UNICEF takovou částkou, kterou si budu moci dovolit. Tato pomoc již ovšem nebude konkrétní pomocí jednomu dítěti.

Následující článek by vám všem nerozhodným měl pomoci pochopit smysl adopce na dálku a oslovit vaše srdce.

„ Nemám iluze, že to budu právě já, kdo změní svět. Nicméně vycházím z toho, že každý z nás je povinen počínat si tak, jako kdyby byl schopen zlepšit celý svět“

Václav Havel

Na naší planetě žije 6,4 miliard obyvatel.

Téměř polovina z nich si musí vystačit s méně než dvěma dolary na den. Více než 1,4 miliardy přežívá dokonce s méně než jedním dolarem na den. Přes jednu miliardu lidí nemá přístup k nezávadné pitné vodě. Přibližně 850 milionů lidí trpí akutním hladem. Jedna miliarda lidí nemá přístup ke zdravotní péči, stejný počet žije s nedostatečným přístřeším či úplně bez domova. 121 milionů dětí školního věku nechodí do školy. Téměř jedna miliarda lidí neumí číst a psát.

Děsivá čísla, nemyslíte?!

Život chudých obyvatel naší planety se pohybuje v bludném kruhu. Chudý člověk nemá peníze na dostatečné množství jídla, nemá peníze na to, aby mohl chodit on a jeho děti do školy. V důsledku špatné výživy je slabý a často nemocný, avšak na léčbu nemá peníze. Kvůli chabému zdraví

a nevzdělanosti nemůže sehnat zaměstnání a nemůže si tedy vydělat dostatek peněz. A tak se situace, kdy nemá dostatek prostředků na jídlo, léky a vzdělání, opakuje. Past chudoby, ze které není úniku, se přenáší z generace na generaci.

Naděje na lepší život neexistuje - pokud nedojde k vnějšímu impulzu.

Možností, jak rozetnout bludný kruh chudoby, je umožnit chudým lidem vzdělání, alespoň to základní.

PROČ JEŠTĚ NĚKDE DĚTI NECHODÍ DO ŠKOLY

Jak již bylo mnohokrát řečeno, školní docházka v rozvojových zemích je pro místní obyvatele velmi drahá. Například školní uniforma v Keni stojí kolem 20 USD. To je pro rodinu s pěti dětmi školního věku, kde rodiče vydělají 1 dolar denně (23 % Keňanů), velmi vysoká částka.

Musíme vzít v úvahu, že více než polovina obyvatel těchto zemí se živí samozásobitelským zemědělstvím. To znamená, že tito lidé nevyprodukují téměř žádné přebytky, které by mohli prodat, a tak nemají peníze na nákup školních potřeb.

V chudých rodinách je celodenní snahou rodičů i dětí zajistit alespoň jedno jídlo denně a ani to se často nepodaří. Děti i dospělí tak trpí hladem, jsou podvyživení. Například v Keni je podvyživená více než 1/3 obyvatel, ve Rwandě téměř 1/2 a v Kongu neuvěřitelných 75 % všech obyvatel. V Bangladéši a Indii trpí téměř polovina dětí do 5 let podváhou.

Samotný hlad a podvýživa zabíjejí ročně přibližně 6 milionů dětí.

Dalším důvodem, proč děti nechodí do školy, je nezájem rodičů o vzdělání dětí. Rodiče často nechápou, co by vzdělání mohlo dětem přinést. Oni sami žádné vzdělání nedostali, tak ani své děti do školy neposílají.

Prospěch ze vzdělání se navíc projeví až v horizontu mnoha let (např. v Indii trvá základní škola 10 let a vyučení další 2 roky). To je příliš dlouhá doba pro rodinu, která dnes má hlad, teď potřebuje přinést vodu, do týdne potřebuje sehnat peníze na nákup léků pro nemocného člena rodiny apod.

To, že rodiče nemají dostatek peněz na to, aby dětem platili výlohy spojené se školní docházkou je v některých případech relativní. Rodiče totiž nemají potřebnou částku najednou. Kdyby rodiče strádali celý rok po malinkých částkách, pravděpodobně by dětem školu mohli zaplatit. Problém tkví v tom, že chudí lidé z rozvojových zemí neumí, nemohou či nevědí, co je to "spořit". Jednak v nejméně rozvinutých zemích nejsou téměř žádné banky.

V rozvojových zemích je nutností, aby děti celý den pomáhaly v domácnosti či pracovaly. Děti mají na starosti chodit pro vodu (často několik kilometrů), hlídat mladší sourozence, venkovské děti (těch je většina) musí pomáhat na poli či pást dobytek - to vše celý den, takže na školní docházku nezbývá čas. Nelze vynechat také péči o nemocné rodiče, která může být dlouhodobá (mnoho let) a bez naděje na zlepšení (AIDS). V podobných situacích pak musejí děti naprosto zastat všechnu práci za rodiče, což samozřejmě znamená definitivní ukončení školní docházky. Popsaná "pomoc v domácnosti" se týká především venkovské Subsaharské Afriky, kde převažuje samozásobitelské zemědělství, ale také např. Indie.

Naproti tomu v oblastech Asie, musí děti často pracovat mimo domácnost - i 12 hodin denně. Podle odhadů UNICEF (2004) je na světě minimálně 150

milionů dětí nuceno pracovat (61 % z nich žije v Asii). To, že jsou děti nuceno pracovat samozřejmě souvisí opět s ekonomickými podmínkami rodiny.

Další možnou příčinou, proč dítě nechodí do školy, je prostá skutečnost, že v dostupném okolí žádná škola není. Anebo je, ale v takové vzdálenosti, že by dítě muselo do školy a ze školy jít celý zbytek dne.

Školu nemohou navštěvovat také děti z oblastí zmítaných válkou. UNICEF odhaduje, že kvůli konfliktům a krizovým situacím je 50 milionů lidí na celém světě nuceno žít mimo domov. Polovina z těchto uprchlíků jsou děti. Největší starostí uprchlíků je, jak přežít (nebýt zabit a obstarat si potravu), a moci se vrátit domů. O školní docházce není vůbec řeč. Krutou pravdou je, že mnoho dětí je do válek zapojeno i aktivně - pod vedením dospělých "diktátorů. Ozbrojených konfliktů na celém světě se účastní 300 000 dětí jako dětští vojáci.

Nakonec se pokusíme situaci, kdy rodiče své děti neposílají do školy, stručně shrnout. Pro chudou rodinu je pravidelná školní docházka potomků velkou zátěží, kterou si nemůže dovolit. Lze říci, že společným jmenovatelem příčin, proč děti nechodí do školy, je chudoba.

Dám vám všem malý dárek - recept na perníčky

Jednoduché. Zvládne to každý, i bez pekařského umu paní Rechetorikové.

20 dkg hladké mouky, 7 dkg moučkového cukru, 3 dkg másla, 1 vejce, velká lžice medu, 1/2 lžičky jedlé sody, 1/2 lžičky perníkového koření / Vitana je nejlepší /

Všechny přísady zpracujeme v těsto a necháme odpočinout, nejlépe přes noc. Pak vyválíme placku asi 2 mm. silnou a vykrajujeme různé tvary. Pečeme na vymazaném plechu. Po upečení horké perníčky potřeme rozšlehaným bílkem s vodou. Zdobíme polevou z moučkového cukru smíchaným s bílkem a citrónovou šťávou.

Jak jsem na vlastní kůži poznala, že: „ sůl je nad zlato“

V předvánočním čase jsem se rozhodla natrénovat si vánočku, aby byla na Štědrý den opravdu povedená. Vše se vydařilo, těsto nádherně vykynulo a dokonce se mi správně podařilo splést všechny copánky. Ještě vše zpevnit špejlem a šup s ní do trouby. Vůně byla omamná, vánočka si nádherně udržela svůj tvar - a já se už už těšila, jak se svým výtvozem ohromím manžela.

Téměř se mi to povedlo. Kousek si ukrojil ke kávě, ochutnal, ale netvářil se moc ohromeně. Vánočka se nepovedla, neboť jsem těsto zapomněla osolit. Byla krásná, ale nejedlá. Špetka, opravdu špetka, soli zapříčinila můj neúspěch. Inu, sůl je opravdu nad zlato.

Vánoční povídání – pověry a historie Vánoc

Začneme slovem **Vánoce**. Kde se vzalo a jak vzniklo? Pochází ze starého německého výrazu Weinachten / svatá noc/ a naši předkové si jej šikovně počestili. Jednou z tradičních duchovních náplní vánočních svátků jsou návštěvy **betlémů** vystavených v kostelech., které inspirují k zamyšlení. První jesličky vytvořil v roce 1223 v Itálii světec, známý jako František z Assisi. Ve své jeskyni poustevně zhotovil žlab, založil ho krmivem, přivedl k němu oslíka, volka a u jeslí jako u oltáře pak sloužil první štědrovečerní mši – později nazvanou půlnoční. Budování vánočních jeslí se uchytilo a rozšířilo. První český a zároveň i střeoevropský betlém byl představen v roce 1560 v pražském kostele sv. Klimenta. Betlémy tvořily dominantu Vánoc až do 19. století, kdy se stal novým symbolem Vánoc **vánoční stromček**. První jehličnan se v Čechách rozsvítil v roce 1812 v pražské vile ředitele Stavovského divadla.

Naše Vánoce si také nedokážeme představit bez **jmělí**. Tomuto parazitu bujícímu v korunách opadavých stromů lidé kdysi připisovali magickou moc. Jmelí ochraňovalo před zlými duchy, čarodějnicemi a přinášelo štěstí, podobně jako čtyřlístek. Církev význam jmelí viděla jinak. Podle legendy bylo jmelí původně stromem, z jehož dřeva vyřezal Josef loďku pro malého Ježíška. Po 33 letech Římané strom porazili a vyrobili z něj Ježíšův kříž. Strom pak hanbou seschnul a proměnil se v malé keříky přinášející lidem dobro. Jmelí přináší štěstí tomu, kdo jím je obdarován.

K Vánocům ve střední Evropě neodmyslitelně také patří **dárky**. Vzájemné obdarovávání patří k svátkům až od 19. století. Drobné dárky dostávalo služebnictvo, čeleď, žebráci a tuláci. Později se tento zvyk rozšířil, protože lidé věřili, že dobrý skutek obdarování jim přinese štěstí po další rok.

Štědrovečerní večeře je přímo studnicí nejrůznějších tradic, zvyků obyčejů a pověr. Na Štědrý den církev přikazovala půst, následkem čehož měly děti vidět večer zlaté prasátko. Pod ubrus se vkládalo trochu sena, což připomínalo narození Páně v chlévě a s přicházejícím soumrakem děti vyhlížely první hvězdu. Po jejím východu rodina zasedla k štědrovečerní večeři, která začala společnou modlitbou, vzpomínkou na uplynulý rok a poděkování Bohu. Jídlo si nejprve nabíral nejváženější a nejstarší člen rodiny. Podle tradice bylo na stole devatero pokrmů – hrách, čočka, několik druhů polévek, kuba /připravovaný z krup, česneku a sušených hub/, oplatky s medem, kapr upravený na několik způsobů, placky z černé mouky, rozvařené ovoce, závin a vánočka. Česnek posiloval, med chránil před zlem, houby dávaly zdraví a sílu.

Vánoční zvyky vycházejí z pohanských pověr a mnohé se dodržují dodnes.

Pokud někdo vstane od stolu dřív, než dojí poslední člověk, přinese to neštěstí a smrt, neboť mrtví se snaží zasednout místo živým. Ochranu před zloději zajistí svazování noh stolu provazem či řetězem. Lidé rozkrajují jablíčka, pouštějí lodičky z ořechových skořápek s hořícími svíčkami – toho, jehož lodička svítí nejdéle a nepotopí se, čeká dlouhý život.

KAPR – symbol štědrovečerní večeře

Bliží se vánoční svátky a na vánočním stole by neměl chybět kapr. V současné době spotřebuje každý občan České republiky asi šest kilogramů ryb za rok, z toho pouze kilogram sladkovodních. V době, kdy se zdravá výživa stává středem každodenního zájmu, význam ryb, zejména kapra roste.

Proč je jeho maso tak zdravé a čím je jedinečné?

Stejně jako maso ostatních sladkovodních ryb má kapr lehce stravitelné bílkoviny, které jsou potřebné pro správný vývoj a tvorbu lidských tkání. Vysoce je ceněn tuk, jež obsahuje nenasycené mastné kyseliny, které zlepšují činnost srdce, cévní soustavy a krve samotné. Člověk není schopen si je v těle sám vytvořit a proto musejí být přijímány potravou, v našem případě pravidelným zařazením kapra do jídelníčku. Rybí tuk dále omezuje vznik astmatu, artrózy a bylo prokázáno, že pravidelná konzumace kapra dokonce snižuje riziko vzniku rakoviny trávicího ústrojí.

Člověk by měl využít všech prostředků, aby předcházel civilizačním chorobám. Pokud si koupí kapra, nejen že si na něm zcela určitě pochutná, ale udělá také významný počin pro své zdraví.

Na Moravě a v Čechách je v současné době zhruba 25 tisíc rybníků a malých vodních nádrží zbudovaných převážně v 15. a 16. století, které zaujímají plochu 52 tisíc hektarů. Tady se odchovávají sladkovodní ryby. Ročně se v našich rybnících odchová kolem 19 tisíc tun ryb.

Český kapr se chová v ekologicky zachovalé přírodě, kde využívá především přirozenou potravu. Například vzácné složky rybiho tuku vznikají v rostlinném planktonu, jež tvoří počátek potravního řetězce. Částečně se pak kapr přikrmuje obilím, ze kterého se vyrábí chléb, tedy opět přírodním produktem, naopak vyloučeno je přikrmování průmyslově vyráběnými krmivými. Nejde tedy o žádný rychlovýkrm, ale ryba přijímá jen potravu, kterou si v klidu sama vybírá.

Český kapr vyrostle v našich rybnících do konzumní hmotnosti kolem 2.5-3 kg za čtyři roky, což se samozřejmě odráží v jeho vysoké kvalitě masa. Každoročně si většina z nás koupí na štědrovečerní stůl kapra. Mnozí z tradice, že kapr patří na štědrovečerní stůl. Vždy se však najdou tzv. humanisté, kteří si koupí kapra na Vánoce jen proto, aby ho pak pustili do řeky. Tohle však nemá s humanitou nic společného. Ryba, která je po výlovu nějaký čas v sádkách, nemá šanci přežít návrat do volně tekoucí vody. Na podzim se neuložila ke spánku a je vysílená.

Přejeme Vám všem, našim věrným čtenářům, klidné prožití vánočních svátků a úspěšný vstup do Nového roku 2009.

Mikulášská besídka očima čertice

Ó, tuto besídku, kde byla plno líbezných děťátek, které bych si nejraději odnesla do pekla, zahajoval chlapík se santovskou čepicí. Jistě ho všichni poznali, byl to bratr mě samotné – čertice – Lad'a Podhorský ml.. Jen by mě zajímalo, jak dlouho si bílil obličej, že ho měl tak světlý, brrrrrrr.

Zprvu jsem chtěla děti oklamat, tak jsem ukradla Mikulášovi čepici, nadělala čertovské balíčky a tradá za nimi se slovy: „děti, mám tady pro vás balíček plný sladkostí, kdo by si ho přál?“. Nadšeně se přihlásila Barunka Bulová. Její důvěřivá očka byla plná očekávání. Řekla mi krásnou básničku a já ji dala odměnu nad míru čertovskou. Ptám se: „Co je v tom balíčku?“ „Bonbóny!!“ odvětila. „A jaké?“ „já na to. „Čokoládové a gumové.“ Začalo se mi to tuze líbit: „No, tak to rozdělej a zkus jeden bonbónek“. Když se do balíčku plného slupek a skořápek podívala, měla výraz zamračený, skoro čertovský, blblblblbl! Ještě jsem porozdávala pár balíčků a nemohla jsem opomnět našeho pana starostu, který se však nenechal zahanbit a zarecitoval: „Křišťálovou studánku“ a za odměnu také dostal balíček, vhodný pro kompost. Ale co byste chtěli od čertice, snad né Ferrero Rocher?

Pak mě ale brácha s dětmi vypudili, protože chtěli pravého Mikuláše s balíčkama plnýma dobrot. A už jsem se musela pakovat. Naštěstí mi čertovští kamarádi (Květoš a Pavel vlastně Belzebub a Hatatytle) chtěli spravit náladu, tak si se mnou

dali partičku mariáše.

A pak už přišel pravý Mikuláš (David) Asi né, protože dětem tyto balíčky móg chutnaly. Čerti odnesli nepořádníky a darebáky v pytlí a já jsem jim ty sladké balíčky chtěla ukrást, ale Mikuláš mě vždy odhalil. Byla tam i malá čertice, Libuška



Smetanová, měla rohy skoro jako já. Tuze se mi líbila, nejspíš si ji vezmu do učení. A nejmíň se mi zamlouvali Bulovi R+R. Kvůli jejich požďuchování mám modřinu na ocásku. Cožpak neví, že jízlivý a drzý může být jen pekelník? Tedy, těšte se vy dva na příští rok, pozvu na Vás samotného Lucifera. Na samotný závěr si se mnou menší děti vyhodily z „kopejka“, tak se na vás těším zase za rok, blblblblbl.....

PEKLU SÍLU a MIKULÁŠÍ ZDAR

ČERTICE JANINA